

Ekonomipriset 2025

Kungl. Vetenskapsakademien har beslutat utdela Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne 2025 till Joel Mokyr, Philippe Aghion och Peter Howitt

"för att ha förklarat innovationsdriven ekonomisk tillväxt"

med ena hälften till

Joel Mokyr

Northwestern University, Evanston, IL, USA
Eitan Berglas School of Economics, Tel Aviv University, Israel

*"för att ha identifierat förutsättningarna för
ihållande tillväxt genom teknologisk utveckling"*

och med andra hälften gemensamt till

Philippe Aghion

Collège de France och INSEAD, Paris,
Frankrike, The London School of Economics
and Political Science, Storbritannien

Peter Howitt

Brown University,
Providence RI, USA

"för teorin om ihållande tillväxt genom kreativ förstörelse"

De visar hur ny teknologi kan driva ihållande tillväxt

Under de senaste två århundradena har vi för första gången i världshistorien sett en ihållande ekonomisk tillväxt. Den har lyft mängder med människor ur fattigdom och lagt grunden till dagens välfärd. Årets ekonomipristagare, Joel Mokyr, Philippe Aghion och Peter Howitt, förklarar hur nya innovationer sår ett frö till ytterligare framsteg.

Den tekniska utvecklingen går snabbt och påverkar oss alla. Nya produkter, tillverkningsätt och metoder ersätter gamla i en ändlös kedja. Det lägger grunden till stadig ekonomisk tillväxt. Resultatet blir förbättrad levnadsstandard, hälsa och livskvalitet för människor över hela världen.

Men så har det inte alltid sett ut – tvärtom har stagnation varit det normala under större delen av mänsklighetens historia. Trots att viktiga upptäckter skedde då och då, och ibland ledde till förbättrade livsvillkor och högre inkomster, dog tillväxten alltid ut efter en tid.

Joel Mokyr använde bland annat historiska källor för att ta reda på vad som låg bakom att ihållande tillväxt blev det nya normala. Han har visat att för att innovationer ska avlösa varandra i en självgenererande process räcker det inte med att veta att något fungerar. Man behöver också ha vetenskapliga förklaringar till *varför*. Före den industriella revolutionen saknades ofta det senare. Det gjorde det svårt att bygga vidare på nya upptäckter och uppfinningar. Mokyr pekade även på vikten av ett samhälle som är öppet för nya idéer och tillåter förändring.

Philippe Aghion och **Peter Howitt** studerade också mekanismerna bakom ihållande tillväxt. I en artikel från 1992 konstruerade de en matematisk modell för det som kallas *kreativ förstörelse*. Det innebär att när en ny bättre produkt kommer ut på marknaden blir företagen bakom äldre produkter förlorare. Innovationen står för något nytt och är därför kreativ. Samtidigt förstör den genom att konkurrera ut företag vars teknik nu blivit förlegad.

De tre pristagarna visar på olika sätt att den kreativa förstörelsen skapar konflikter som man måste hantera på ett konstruktivt sätt. Annars kommer nya innovationer att blockeras av etablerade företag och intressegrupper som riskerar att förlora på utvecklingen.

– Pristagarnas arbete visar att ekonomisk tillväxt inte är något vi kan ta för givet. Vi måste vårda mekanismerna bakom kreativ förstörelse, så att vi inte faller tillbaka i stagnation, säger Ekonomipriskommitténs ordförande John Hassler.

Joel Mokyr, född 1946 (79 år) i Leiden, Nederländerna. Fil.dr 1974 vid Yale University, New Haven, CT, USA. Professor vid Northwestern University, Evanston, IL, USA och Eitan Berglas School of Economics, Tel Aviv University, Israel.

Philippe Aghion, född 1956 (69 år) i Paris, Frankrike. Fil.dr 1987 vid Harvard University, Cambridge, MA, USA. Professor vid Collège de France och INSEAD, Paris, Frankrike samt The London School of Economics and Political Science, Storbritannien.

Peter Howitt, född 1946 i Kanada. Fil.dr 1973 vid Northwestern University, Evanston, IL, USA. Professor vid Brown University, Providence, RI, USA.

Prissumma: 11 miljoner svenska kronor, med ena hälften till Joel Mokyr och med andra hälften gemensamt till Philippe Aghion och Peter Howitt.

Mer information: www.kva.se och www.nobelprize.org

Presskontakt: Eva Nevelius, pressansvarig, 070-878 67 63, eva.nevelius@kva.se

Sakkunniga: Kerstin Enflo, 070-374 83 91, kerstin.enflo@ekh.lu.se och John Hassler, 070-811 72 63, john.hassler@iies.su.se, ledamöter av Kommittén för priset i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne.

Kungl. Vetenskapsakademien, stiftad år 1739, är en oberoende organisation som har till uppgift att främja vetenskaperna och stärka deras inflytande i samhället. Akademien tar särskilt ansvar för naturvetenskap och matematik, men strävar efter att öka utbytet mellan olika discipliner.